

VURDERING AF SITUATIONEN OG TRUSLEN I IRAK

1. Forsvarets Efterretningstjeneste vurderer, at sikkerhedssituationen i Irak er mest kritisk i den centrale del af landet. Her angribes civile, irakiske myndigheder, irakiske sikkerhedsstyrker og koalitionsstyrker hyppigst. Situationen har lokalt karakter af guerillakrig, og der er områder, hvor koalitionsstyrkers patruljering er begrænset.
2. Angrebene i det centrale Irak udføres primært af en række forskellige nationalistiske sunnitiske grupper, hvoraf en del har haft tilknytning til det tidligere regimes sikkerheds- og partiapparat. Grupperne deler ønsket om at få koalitionen ud af Irak og fjerne overgangsregeringen, men er stærkt forankrede i lokale stammestrukturer uden national eller regional kommandostruktur. Motiverne for deltagelse i modstandskampen skal bl.a. findes i frustration over økonomisk ruin, ønske om blodhævn efter nære familiemedlemmers død, eller irakisk/arabisk nationalisme, herunder ønsket om genoprettelse af den sunnitiske gruppes magt og privilegier. I de områder i det centrale Irak, hvor modstanden er stærkest, bakkedes modstandsgrupperne op af lokalbefolkningen.
3. Sunniekstremistiske terrorgrupper, herunder udenlandske ekstremister, står bag en del af angrebene - specielt de mere spektakulære og tabsgivende angreb. De sunniekstremistiske terrorgrupper betragter koalitionen som vantro og medlemmerne af overgangsregeringen som forræderiske muslimer. Deres taktik er i høj grad en psykologisk skræmmekampagne, hvor volden skal afholde udlændinge fra at deltage i genopbygningen, irakere fra at melde sig til sikkerhedsstyrkerne, koalitionslande fra at fortsætte deres militære engagement i Irak mv. De sunniekstremistiske grupper forventes at optrappe deres voldskampagne forud for valget og i forbindelse med forfatningsdrøftelserne i 2005. Til forskel fra de sunnitiske modstandsgrupper har sunniekstremisterne kun ringe opbakning i lokalbefolkningen.
4. Antallet af angreb i det sydlige Irak er faldet til niveauet fra før august 2004, efter at den radikale shiit Muqtada al-Sadr og den irakiske regering den 26. august indgik en våbenhvile. Situationen i det sydlige Irak er fredeligere end i de centrale dele af landet, men stadig meget ustabil. Den moderate shiitiske ledelse i Najaf opfordrer med storayatollah Ali al-Sistani i spidsen til ro og samarbejde. Denne opfordring følges af størstedelen af befolkningen i det sydlige Irak. Det gælder også inden for den danske bataljons ansvarsområde. Det danske ansvarsområde er et af de fattigste områder i Irak, men stabiliteten i området er afhængig af produktionen af basale tjenesteydelser. Endvidere udfordres magtbalancen mellem områdets forskellige stammer regelmæssigt af kriminelle elementer og konkurrerende stammer. Også sunnitiske modstandsgrupper er aktive i det sydlige Irak, ligesom sunniekstremistiske terrorgrupper står bag angreb i det sydlige Irak.
5. Udover al-Sadrs militis, sunnitiske grupper og sunniekstremister er kriminelle bander, drengestreger og civile uroligheder med til at skabe en sårbar situation. Uden for Basra by sker de direkte angreb mod koalitionen især omkring koalitionsstyrkers forsyningsveje.
6. Den landspolitiske proces er blevet tilført mere legitimitet ved magtoverdragelsen i juni 2004 og udvælgelsen af Det Nationale Råd i august. Den generelle sikkerhedsmæssige situation har dog indskrænket befolkningens tro på, at regeringen kan forbedre sikker-

heden. Situationen forventes ikke at blive mærkbart bedre i de kommende måneder, og den politisk motiverede vold vil sandsynligvis stige forud for de planlagte valg.

7. Sikkerhedssituationen vil gøre det vanskeligt at afholde valg alle steder i Irak inden udgangen af januar 2005. Vælgerregistreringen indledes i november og vil give et fingerpeg om, hvor vanskeligt det vil blive at afholde valget. En eventuel udskydelse af valget vil næppe komme på tale, medmindre premierminister Allawi kan opnå Sistanis accept heraf.

8. Der er ingen oplagte kandidater eller partier til at vinde det kommende parlamentsvalg. Ved valget vil irakerne formodentlig primært stemme efter etniske og religiøse skillelinier. De moderate shiitiske grupperinger og de to store kurdiske partier KDP (Kurdistans Demokratiske Parti) og PUK (Kurdistans Patriotiske Union) vil derfor sandsynligvis klare sig godt. Det er usikkert, om de radikale sunnitiske og shiitiske grupperinger vil deltage i valget. Hvis de stiller op, vil de sandsynligvis klare sig relativt godt. Det vil givetvis kræve en koalition af partier at danne regering efter parlamentsvalget.

9. Gennemføres parlamentsvalget som planlagt i begyndelsen af 2005, vil det styrke den nuværende politiske proces. Den nye overgangsregering vil dog blive udfordret af især de sunnitiske nationalistiske grupper frem mod det næste valg, der skal finde sted inden udgangen af 2005, når en ny forfatning er vedtaget. Valget til januar 2005 er derfor kun en blandt en række forudsætninger for en forbedring af sikkerhedssituationen. Blandt de øvrige forudsætninger er effektivisering af de irakiske sikkerhedsstyrker, inddragelse af de sunnitiske grupper i det centrale Irak i den politiske proces, genopbygning af det irakiske statsapparat og økonomien.

10. Der er et stærkt fjendskab mellem en række af grupperingerne i Irak. Derfor vil der sandsynligvis udbryde borgerkrig, hvis koalitionen på nuværende tidspunkt trækker sig ud af landet. Koalitionens tilstedeværelse bidrager til at stabilisere den politiske proces. Irakerne er delte i spørgsmålet om, hvor længe koalitionen bør blive i Irak. En lille majoritet synes at foretrække, at koalitionen først forlader Irak, når der er gennemført parlamentsvalg efter vedtagelsen af en ny forfatning. Det valg er planlagt afholdt inden udgangen af 2005.

11. Truslen for angreb mod danske styrker, herunder terrortruslen vurderes som høj i det sydlige Irak og meget høj i det centrale Irak. Truslen fra civile uroligheder og sabotage mod danske styrker vurderes som middel. Den landmilitære minefare og faren fra ueksploderet ammunition vurderes som middel til høj. Truslen mod lufttransport af danske styrker i irakisk luftrum varierer fra lav til høj, afhængig af flyvehøjde og område. Modstandsgrupperinger angriber hyppigt med improviserede sprængladninger fortrinsvis i form af vejsidebomber. Truslen for denne type angreb vil fortsætte og er ligesom for øvrige angreb høj i det sydlige Irak og meget høj i det centrale Irak.

12. Der foregår omfattende indhentning af oplysninger om koalitionen fra irakiske modstandsgrupper og udenlandske efterretningstjenester, og truslen fra spionage vurderes som høj. Truslen fra biologiske og kemiske kampstoffer vurderes som lav, mens truslen fra terrorgruppers egenfremstillede biologiske og kemiske giftstoffer vurderes som middel. Truslen mod danske enheder i form af organiseret kriminalitet, der også kan omfatte gidseltagning, vold og brug af håndvåben, vurderes at være høj.